



**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Жалал-Абад облустунун Сузак районунун Барпы айыл өкмөтүнүн
ишенимдүү өкүлү Дөөлөтбек Эргешовдун сунуштамасын өндүрүшкө кабыл
алуудан баш тартуу жөнүндө

2017-жылдын 21-апрели

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы курамында: А.О. Нарынбекованын, К. Абдиевдин, М.Ш. Касымалиевдин жана катчы С.А. Джолгокпаеванын катышуусунда Жалал-Абад облустунун Сузак районунун Барпы айыл өкмөтүнүн ишенимдүү өкүлү Д. Эргешовдун сунуштамасын карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т а п т ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 24-мартында Жалал-Абад облустунун Сузак районунун Барпы айыл өкмөтүнүн ишенимдүү өкүлү Д. Эргешов Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 13-сентябрындагы №515 токтому менен бекитилген Жайыт ресурстарын мал жаюу менен байланышпаган башка максаттарга пайдалануу укугун берүүнүн тартиби жөнүндө типтүү жобосун, Кыргыз Республикасынын «Жайыттар жөнүндө» Мыйзамынын 3-1

беренесинин 3-бөлүгүн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 12-беренесинин 1, 5-бөлүктөрүнө, Кыргыз Республикасынын «Жайыттар жөнүндө» Мыйзамынын 3-беренесинин 1-пунктуна, 15-беренесине, Кыргыз Республикасынын Жер кодексинин 4-беренесинин 4-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таап берүүнү суранып, сунуштама менен кайрылган.

Кайрылуучунун айтымында, Барпы айыл өкмөтүнүн Курук-Сай участкасында 0.01 гектар жер аянтын түзгөн жайыт Сузак райондук каттоо башкармасынын 2003-жылдын 3-мартындагы мамлекеттик актынын негизинде «Келечек» Жабык Акционердик Коомуна (мындан ары - «Келечек» ЖАКна) жеке менчикке мыйзамсыз бекитилип берилген.

Жайыт ресурстарын мал жаюу менен байланышпаган башка максаттарга пайдалануу укугун берүүнүн тартиби жөнүндө типтүү жобонун жана Кыргыз Республикасынын «Жайыттар жөнүндө» Мыйзамынын 3-1 беренесинин 3-бөлүгүн жетекчиликке алып, Барпы айыл аймагынын Жайыт пайдалануучулар бирикмесинин Жайыт комитети жана «Келечек» ЖАКунун ортосунда 2015-жылдын 10-октябрында типтүү келишим түзүлгөн, көрсөтүлгөн жайыт жер 2015-жылдын 1-январынан 2019-жылдын 1-январына чейинки убакытка мыйзамсыз ижарага берилген.

Жалал-Абад облустунун райондор аралык сотунун 2016-жылдын 29-мартындагы чечими менен Д. Эргешовдун доо арызы канаттандырылып, «Келечек» ЖАКна Барпы айыл өкмөтүнүн Курук-Сай участкасындагы 3,8 га жайыт жерин пайдаланууга укук берген 2015-жылдын 10-октябрындагы типтүү келишим жараксыз деп табылган. Жалал-Абад областтык сотунун административдик жана экономикалык иштер боюнча соттук коллегиясынын 2016-жылдын 8-августундагы аныктамасы менен райондор аралык соттун чечими өзгөртүүсүз калтырылган. Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун административдик жана экономикалык иштер боюнча соттук коллегиясынын 2016-жылдын 16-декабрындагы токтому менен биринчи жана экинчи инстанциядагы соттордун актылары жокко чыгарылып, иш боюнча жаны чечим кабыл алынган. Бул токтом менен макул болбой, Д. Эргешов

административдик иш боюнча кабыл алынган сот актысын кайрадан жаңы ачылган жагдайлар боюнча карап берүү жөнүндө арыз менен кайрылып, арыз сот өндүрүшүндө каралууда.

Кайрылуучу, Кыргыз Республикасынын Жер кодексинин 4-беренесинин 4-бөлүгүнө, Кыргыз Республикасынын «Жайыттар жөнүндө» Мыйзамынын 3-беренесинин 1-пунктуна, 15-беренесине шилтеме келтирип, бул Мыйзамдын 3-1-беренесинин 3-бөлүгүндө жана жогоруда аталган Өкмөттүн типтүү жобосунда жайыттарды башка максаттарда пайдалануу келишимдердин негизинде жүзөгө ашырылат деген маани камтылып, мамлекеттин менчигинде катталып турган жайыттарды келишим түзүү менен кайра эле ижарага алса болот деген карама-каршы маанини түшүндүрөт деп эсептейт.

Жогорудардын негизинде, Д. Эргешов Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 13-сентябрындагы № 515 токтому менен бекитилген Жайыт ресурстарын мал жаюу менен байланышпаган башка максаттарга пайдалануу укугун берүүнүн тартиби жөнүндө типтүү жобосун, Кыргыз Республикасынын «Жайыттар жөнүндө» Мыйзамынын 3-1-беренесинин 3-бөлүгүн Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 12-беренесинин 1, 5-бөлүктөрүнө, Кыргыз Республикасынын «Жайыттар жөнүндө» Мыйзамынын 3-беренесинин 1-пунктуна, 15-беренесине, Кыргыз Республикасынын Жер кодексинин 4-беренесинин 4-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таап берүүнү суранат.

Судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, кайрылуу боюнча «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья А.О. Нарынбекованын маалыматын угуп, төмөнкүдөй тыянакка келди.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 12-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасында менчиктин ар кандай түрлөрү жана анын тең укуктуу корголушу таанылат. Бул берененин 5-бөлүгүнө ылайык жайыттар жеке менчикте болушу мүмкүн эмес.

Кыргыз Республикасынын «Жайыттар жөнүндө» Мыйзамынын 3-1 беренесинин 3-бөлүгүндө келишимдин негизинде жайыттарды башка максаттарда пайдалануу мүмкүнчүлүгү бекитилген. Ушуга байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 13-сентябрындагы № 515 токтому менен Жайыт ресурстарын мал жаюу менен байланышпаган башка максаттарга пайдалануу укугун берүүнүн тартиби жөнүндө типтүү жобосу бекитилген.

Ошол эле учурда, аталган Мыйзамдын 3-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык жайыттар Кыргыз Республикасынын менчигинде гана турат.

Демек, Кыргыз Республикасынын Конституциясына жана жогоруда көрсөтүлгөн Мыйзамдын ченемдерине ылайык жайыттардын жалгыз менчик ээси болуп Кыргыз Республикасы таанылат, Кыргыз Республикасы менчик ээси катары өз менчигин (жайыттар) өзүнүн каалоосуна карата тескөөгө укуктуу.

Ушуга байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы талашылып жаткан Мыйзамдын ченеми жана типтүү жобо кайрылуучу көрсөткөн конституциялык ченемдер менен тутумдук өз ара байланышта турбайт деп белгилейт. Ошондуктан, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесине ылайык талаш жаратуучу ченемдин жана типтүү жобонун Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде конституциялык өндүрүштү козгоо үчүн милдеттүү негиз болгон күмөндүүлүктүн пайда болуусу байкалбайт.

Мындан тышкары, судьялар коллегиясы талаш жаратуучу ченемдин жана типтүү жобонун мыйзамга жана жер кодексине ылайык келүүсү жөнүндө төмөнкүнү билдирет.

Жогоруда аталаган конституциялык Мыйзамынын 19-беренесинин 4-бөлүгүнө ылайык Конституциялык палата кайрылууда ченемдик укуктук

актынын конституциялуулугу күмөн саналган бөлүгүнө гана тийиштүү болгон предмет боюнча актыларды чыгарат.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүнүн 1-пунктуна жана 5-беренесинин 3-бөлүгүнө ылайык Конституциялык палата мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар Конституцияга карама-каршы келген учурда аларды Конституцияга ылайык эмес деп табып, Конституцияда жана мыйзамдарда аныкталган ыйгарым укуктардын алкагынан чыга албайт.

Ушуга байланыштуу, талаш жаратуучу ченемдин жана типтүү жобонун мыйзамга жана жер кодексине ылайык келүүсүн текшерүү Конституциялык палатанын ыйгарым укуктарына кирбейт.

Демек, Д.Эргешовдун сунуштамасы мазмуну жана таризи боюнча «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келбейт, кайрылууда көрсөтүлгөн талаптар Конституциялык палатанын кароосуна тийиштүү болбогондуктан аны конституциялык сот өндүрүшүндө кароого негиз жок.

Жогорулардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1, 4-пункттарын жана 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, судьялар коллегиясы

а н ы к т а д ы:

1. Жалал-Абад облустунун Сузак районунун Барпы айыл өкмөтүнүн ишенимдүү өкүлү Дөөлөтбек Эргешовдун сунуштамасы өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Кайрылуу жана ага тиркелген материалдар кайрылуучуга кайтарылып берилсин.

3. Аныктама Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

А.О.Нарынбекова

К.Абдиев

М.К.Касымалиев

№ 20-0